

17-02-10

JELENOS BRAZAUSKIENĖS, IRENOS VOLOŠINOS „В ДОБРЫЙ ПУТЬ!“ VADOVĖLIO RANKRAŠČIO RECENZIJĄ

1. Bendra informacija apie vadovėlio rankraštį

1.1.	Jelena Brazauskienė, Irena Vološina „В добрый путь!“; antroji užsienio kalba (rusų); penktieji mokymo metai, 10 klasė, A2.2. kalbos mokėjimo lygis. Vadovėlio apimtis 179 puslapių. Komplekto dalys: vadovėlis ir priedai: pratybų sąsiuvinis, garso įrašai – CD, mokytojo knyga.
1.2.	„В добрый путь!“ yra rusų kalbos kaip antrosios užsienio kalbos vadovėlių serija nuo 6 iki 12 klasės. Recenzuojama vadovėlio komplektas yra serijos dalis, penktųjų mokymo metų (10 kl.). Su priedais sudaro mokomąjį komplektą. Aktualu tai, kad vadovėlis parengtas pagal rusų kaip užsienio kalbos mokymo metodiką, atspindi lingvodidaktinės minties naujoves bei Europos sąjungos dokumentus (Europos kalbų metmenys; Europos kalbų aplankas) ir atitinka šiuolaikinį mokyklų poreikį. Vadovėlio novatoriškumas – tai jo struktūra ir metodinė organizacija. Viena vadovėlio atlanka yra viena pamoka, turinti savo temą, iškeltus ir surašytus tikslus, mokomąją medžiagą (žodynėlis, kalbos modeliai, gramatinės struktūros, dialogai ir tekstai, užduočių mikrosistema, pratimai). Šių mokymo metų vadovėlio naujovė – autorinė rusų literatūros mokymo koncepcija. Vadovėlyje pateikiama mokomoji rusų XIX a. klasikinės literatūros medžiaga ir užduočių mikrosistema.

2. Vadovėlio rankraščio turinio vertinimas

2.1. Vadovėlio tinkamumas mokyti(s)

2.1.1.	Vadovėlio medžiaga visiškai tinka Bendrosiose programose apibrėžtiems mokinių pasiekimams ugdyti. Siekiama bendrųjų ir dalyko kompetencijų.
--------	---

	kognityvinės, socialinės, strateginės, kalbos, komunikacijos, sociokultūrinės, tarpkultūrinės. Susietai mokoma visų kalbinės veiklos rūšių: klausymo, skaitymo, kalbėjimo ir rašymo. Taip pat dėmesys skiriamas vertimo gebėjimų ugdymui ir rusų literatūros pažinimui.
2.1.2.	Vadovėlio medžiaga atitinka Bendrosiose programose apibrėžtas dalyko turinio apimtis. Tai yra penktuosius mokymo metus atitinkanti kalbinė medžiaga, sociokultūrinės temos ir gramatinės struktūros.
2.1.3.	Vadovėlio medžiaga suskirstyta pagal sociokultūrinės temas į penkias dideles dalis – Modulus (Poilsis ir kelionės; Kasdienės problemos ir pagalba: sveikata, ekologija; Šalys ir žmonės: geografija, tradicijos, kultūra, mokslas; Menas ir žmonių santykiai; Rusų literatūra). Moduliai suskirstyti į potemes – pamokas, kurios atitinka realias 45 minučių pamokas. Kiekvienas modulis turi įvadą (nuorodas į tai, kaip pasirengti darbui: kokių žinių, leksikos, asmeninės patirties reikės), pagrindinę mokomąją medžiagą (pamokas), apibendrinimą (pagrindinius kalbos modelius, intencijas, klausimus ir gramatines struktūras, t.y. ką mokinys turi žinoti ir gebėti), įsivertinimo bei vertinimo testus. Tokia vadovėlio sudėtinių dalių organizacija parengia mokinius darbui, sieja jų patirtį, žinias ir įgytus gebėjimus su nauja veikla, pateikia siekinius ir skatina pasitikrinti. Pamokos veiklą nuosekliai organizuoja rubrikos, įvedančios žodžius (Žodynas), gramatiką ir taisykles (Išsiaiškinkime), mokymosi metodus (darbas poromis ir grupėmis, projektas, klausimų ratas, užduotis-žaidimas ir kt.), kalbinės veiklos rūšį (klausymas, skaitymas). Pamokos medžiaga suskirstyta į pagrindinę ir pagalbinę (Prisiminkime, Reikės) arba išskiriama kaip labai svarbia (Įsiminkite). Motyvacijai ugdyti bei interesams skatinti yra rubrika „Jeigu norite žinoti daugiau“. Vadovėlis organizuoja mokinių veiklą, padeda jiems, plečia akiratį, laikosi vertybių ir tolerancijos principų. Vadovėlio instrukcijos (užduočių formuluotės) pateikiamos rusų kalba, kas atitinka A2 lygį. Atlankos maketas, kai yra platesnė ir siauresnė puslapio erdvės, padeda tiek medžiagos išdėstymui, tiek jos įsisavinimui.
2.1.4.	Tekstinė ir vaizdinė medžiaga subalansuota atsižvelgiant į įvairių mokymosi stilių ir tam tikro amžiaus mokinius. Yra aiškinamųjų ir darbą organizuojamųjų lentelių, schemų, gausu iliustracijų, nuotraukų. Iliustracijos skatina mokinių motyvaciją, atitinka vizualios estetikos poreikį.
2.1.5.	Vadovėlio kalba iš esmės aiški, prieinama mokiniams, logiška. Užduotys formuluojamos rusų kalba, bet tai nesudarytų sunkumų mokiniams, nes veiklai nusakyti vartojami jau pažįstami mokiniams veiksmazodžiai ir formuluočių struktūros. Užduočių veikla skirstoma į atskirus žingsnius (tęstinės užduotys, pvz., 1, 1.1, 1.2., 1.3.).
2.1.6.	Tekstinė vadovėlio informacija yra tiksli ir taisyklinga. Vaizdinė informacija iš esmės atitinka turinį. Kartais pamokos atrodo perkrautos informacija, kartais informacijos stokoja.
2.1.7.	Pateikiama informacija įdomi ir turininga; lavina mokinius, praplečia jų

	akirati. Tiek pagrindinė, tiek papildoma vadovėlio medžiaga kelia mokiniams smalsumą, skatina norą pažinti ir mokytis.
2.1.8.	Pateikiamos užduotys skatina naują mokomąją medžiagą sieti su anksčiau įgytomis mokinių žiniomis ir gebėjimais. Tam panaudojamas įvadas į modulį, rubrika „Prisiminkite“. Užduotys remiasi pamokos ir ankstesnių pamokų medžiaga. Visa vadovėlio ir pratybų užduočių ir pratimų sistema labai vieninga.
2.1.9.	Vadovėlio užduotys remiasi kritinio mąstymo, probleminio mokymo, asmeninės veiklos, sprendimų priėmimo metodais ir principais, skatina mokinius kritiškai mąstyti, lyginti ir analizuoti faktus ir reiškinius, apibendrinti, daryti išvadas, diskutuoti, atlikti vaidmenis, kūrybinius darbus, projektus.
2.1.10.	Sakytinės ir rašytinės kalbinės produkcijos užduotys reikalauja vertinti, reikšti savo nuomonę, argumentuoti pasisakymus, pagrįsti sprendimą.
2.1.11.	Mokydamiesi pagal recenzuojamą vadovėlį mokiniai ir mokytojas nuolat turi grįžtamąjį ryšį. Po kiekvieno Modulio mokiniai atlieka įsivertinimo testą, kurį analizuoja ir tokiu būdu pasirengia kontroliniam testui. Be to vadovėlyje pateikiamos Kalbos aplanko įsivertinimo lentelės, kur mokiniai gali pasitikrinti mokymosi rezultatus pagal aprašytus siekinius.

2. 2. Vadovėlių papildančių mokymo priemonių tinkamumas mokytis(s).

2.2.1.	Mokomąjį komplektą sudaro Vadovėlis, Pratybų sąsiuvinis, Garso įrašai - CD, Mokytojo knyga. Visos dalys susietos ir suderintos tarpusavyje. Vadovėlis – tai pagrindinė mokinio mokomoji priemonė, kur pateikiama pamokos medžiaga ir organizuojama mokinių mokomoji veikla. Pamokos medžiagoje yra nuorodų į garso įrašus (CD) ir Pratybų sąsiuvinį, kur pateikiami treniruojamieji pratimai, žodžių ir sąvokų žemėlapių, lyginamųjų diagramų schemas, pratimai raštu, klausymo užduotys. Pratybose yra įsivertinimo testai ir lentelės. Mokytojo knygoje pateikiami mokymo ir mokymosi uždaviniai, aprašoma pamokų veikla, pateikiami metodiniai patarimai, audiotekstų transkripcija, vertinimo testai.
2.2.2.	Pratybose pateikiami pratimai, papildantys vadovėlio užduotis, lavinantys rašymo įgūdžius, kalbos vartoseną, žodžių įsiminimą. Pratybos atlieka Kalbų aplanko funkciją, nes turi įsivertinimo testus ir lenteles, išsaugo mokinių parašytus kūrybinius darbus.
2.2.3.	Tiek vadovėlis, tiek Pratybos padeda mokytojui diferencijuoti ir individualizuoti darbą, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus, polinkius, interesus, nes yra specialiu ženklu pažymėtų alternatyvių užduočių ir pratimų, kurie skiriasi sunkumu ir mokymo stiliumi.
2.2.4.	Sprendžiant iš ketvirtųjų mokymo metų pilno komplekto galima pasakyti, kad Mokytojo knygoje yra patarimų mokytojui, kaip pritaikyti vadovėlio medžiagą, užduotis ir pratimus skirtingų pasiekimų lygių mokiniams.
2.2.5.	Taip pat Mokytojų knygoje yra patarimų, kaip atlikti užduotis ir kaip

vertinti. Prie vertinimo testų yra dešimtbalė vertinimo skalė.

Išvados:

Recenzuojamas vadovėlis (vadovėlio komplektas) atitinka pagrindinius vadovėlio turiniui keliamus reikalavimus. Vadovėlis atitinka „Mokyklų aprūpinimo bendrojo lavinimo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašo“ (Žin., 2009, Nr. 61-2450) penktame punkte nurodytus reikalavimus. Vadovėlio apimtis 179 psl. Vadovėlis įdomus, gana lengvas ir patrauklus mokyti; skaidrus, aiškus ir naujoviškas mokyti.

Jelena Kazimianec

2011.12.08